

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Body composition, nutritional status and clinical outcomes in end-stage liver disease

Bot, D.

Citation

Bot, D. (2025, October 29). *Body composition, nutritional status and clinical outcomes in end-stage liver disease*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4281117>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4281117>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

List of publications

Bot D, Tushuizen ME, van Hoek B. Semaglutide for the treatment of post transplantation diabetes mellitus in patients following liver transplantation is safe and effective. *Annals of Hepatology*. 2025.

Bot D, Tushuizen ME, van Hoek B. Nutritional assessment in patients with chronic liver disease – Current accessibility and implementation. *Clinical Nutrition Open Science*. 2024.

Bot D, Lucassen C, Werkman M, van Dijk S, Feshtali SS, Tushuizen ME, van Hoek B. Skeletal muscle mass in patients with end-stage liver disease: not only muscle size but especially muscle quality matters in relation to physical fitness. *Clinical Nutrition ESPEN*. 2023.

Bot D, Klerks S, Leistra E, Tushuizen ME, van Hoek B. Association between skeletal muscle index prior to liver transplantation and one-year mortality post-transplant: A retrospective cohort study. *JPEN J Parenter Enteral Nutr*. 2023 Apr 18. doi: 10.1002/jpen.2508.

Dietvorst CAW*, Bot D*, van der Holst M, Niks EH. The Relation Between Nutritional Intake and Body Weight in 4-18 Year Old Patients with DMD: What could possibly be done to prevent weight gain? *J Neuromuscul Dis*. 2022;9(6):701-711. doi: 10.3233/JND-220796.

Houwen-van Opstal SLS, Rodwell L, Bot D, Daalmeyer A, Willemsen MAAP, Niks EH, de Groot IJM. BMI-z scores of boys with Duchenne muscular dystrophy already begin to increase before losing ambulation: a longitudinal exploration of BMI, corticosteroids and caloric intake. *Neuromuscul Disord*. 2022 Mar;32(3):236-244. doi: 10.1016/j.nmd.2022.01.011.

Bot D, Droop A, Lucassen CJ, van Veen ME, van Vugt JLA, Shahbazi Feshtali S, Leistra E, Tushuizen ME, van Hoek B. Both muscle quantity and quality are predictors of waiting list mortality in patients with end-stage liver disease. *Clin Nutr ESPEN*. 2021 Apr;42:272-279. doi: 10.1016/j.clnesp.2021.01.022.

Bot D, Droop A, Tushuizen ME, van Hoek B. For dietary advice in end-stage liver cirrhosis resting metabolic rate should be measured, not estimated. *Hepatoma Research*. 2020; 6:45. <http://dx.doi.org/10.20517/2394-5079.2020.62>

van Vugt JLA, Alferink LJM, Buettner S, Gaspersz MP, Bot D, Darwish Murad S, Feshtali S, van Ooijen PMA, Polak WG, Porte RJ, van Hoek B, van den Berg AP, Metselaar HJ, IJzermans JNM. A model including sarcopenia surpasses the MELD score in predicting waiting list mortality in cirrhotic liver transplant candidates: A competing risk analysis in a national cohort. *J Hepatol*. 2018 Apr;68(4):707-714. doi: 10.1016/j.jhep.2017.11.030.

Dankwoord

In de afgelopen jaren heb ik mogen leren, ontwikkelen en samenwerken en daar ben ik veel mensen dankbaar voor. Gedurende deze mooie tijd heb ik veel mensen mogen ontmoeten en samenwerkingen mogen aangaan. Graag wil ik iedereen bedanken die direct of indirect heeft meegeholpen aan het ontstaan van dit proefschrift en een aantal mensen in het bijzonder.

Allereerst dank aan alle patiënten die deelgenomen hebben aan de onderzoeken die onderdeel zijn van dit proefschrift. Door het beschikbaar stellen van jullie gegevens voor wetenschappelijk onderzoek zijn jullie van onschatbare waarde voor onderzoek en daarmee verbetering van de zorg.

Mijn waardering gaat uit naar mijn promotor Prof. dr. Bart van Hoek. Bedankt voor jouw inspiratie, vertrouwen en goede begeleiding. De enorme kennis en ervaring die je hebt met onderzoek bij transplantatie patiënten waren voor mij heel leerzaam. Je persoonlijke aandacht en erkenning van het belang van voeding bij leverziekten zijn van onschatbare waarde geweest.

Dr. Maarten Tushuizen, bedankt dat je ondanks je drukke agenda toch telkens weer tijd maakte voor een kritische blik en waardevolle adviezen als co-promotor. Je hebt een cruciale rol gespeeld in het ontwerp van de hoofdstukken waarbij we de interventies en consequenties van lichaamssamenstelling bij patiënten met leverziekten bespreken en ik hoop dat we daar in de toekomst mee verder kunnen gaan.

De leden van de promotiecommissie, Prof. dr. I.P.J. Alwayn, Prof. dr. M.J. Coenraad, Prof. dr. Ir. P.J.M. Weijs, Dr. M.J.E. Campmans-Kuipers, en Dr. P.W.J. Maljaars, bedank ik graag voor hun zitting in de promotiecommissie en de bereidheid om van gedachte te wisselen over dit proefschrift.

Anneke Droop en Anneke Donker, bedankt dat jullie mij kennis hebben laten maken met onderzoek doen. Voor mijn scriptie tijdens de opleiding Voeding en Diëtetiek, had ik nooit verwacht hier zoveel plezier in te ervaren. Anneke Droop, ik ben je dankbaar dat je mij hebt aangedragen om als collega binnen de Dienst Diëtetiek te komen werken. Ik hoop dat we nog veel mogen gaan ontwikkelen en onderzoeken op het gebied van 'nutritional assessment' en diëtetiek.

Herma Hollander, bedankt voor de kansen die jij mij als leidinggevende hebt geboden. Daarnaast waardeer ik je interesse en persoonlijke betrokkenheid. Mira van Voorthuizen, veel dank voor je steun en hulp bij de tijdsbewaking van mijn onderzoeksuren. Daarnaast ben jij voor mij van enorme waarde geweest met je steun en gezelligheid.

Dr. Erica Hopman en prof. dr. Alexandra Langers, ik ben jullie dankbaar voor jullie bemoedigende woorden, vertrouwen en enthousiasme vanuit de begeleidingscommissie. Daarmee hebben jullie mijn zelfverzekerdheid enorm laten groeien. Ik vond het altijd leuk om jullie weer een update te mogen geven.

Collega's van de dienst DDMW (in het bijzonder de diëtisten), bedankt voor jullie interesse, geduld, flexibiliteit en motiverende woorden. Anneke, Claudia, Mariëlle, Suzanne en Wesley hebben meegeschreven aan manuscripten of studenten begeleid die een rol hebben gespeeld bij de dataverzameling, bedankt hiervoor. Ook het neuromusculaire team, waarmee ik enkele onderzoeken buiten dit proefschrift om heb mogen doen en Maarten Werkman van de afdeling fysiotherapie wil ik graag bedanken.

Lieve vriendinnen van 'de Willem', Eva, Milou, Renate, Patricia en Vicky. Stiekem gingen jullie al een keer polsen of jullie wel benoemd werden in het dankwoord, maar jullie kunnen natuurlijk niet ontbreken. Ik geniet altijd enorm van onze maandelijkse etentjes, padelochtenden of spelletjesavonden. Het was fijn om af en toe mijn hart te kunnen luchten en jullie begrepen het als mede-zorgprofessionals maar al te goed. Ik ben dankbaar dat jullie al zo lang mijn vriendinnen zijn en laten we daar vooral nog heel lang mee doorgaan!

Mijn schoonouders, Krijna en Harm Jan, wil ik graag bedanken voor hun interesse en behulpzaamheid. Jullie steun, ook op praktische gebieden, heeft eraan bijgedragen dat dit proefschrift nu tot een afronding is gekomen.

Lieve papa en mama, Erik en Connie. Ik kan jullie niet genoeg bedanken voor jullie interesse, behulpzaamheid, levenslessen en voor alle kansen die ik heb gekregen. Door jullie heb ik mij kunnen ontwikkelen tot wie ik nu ben. We zijn er voor elkaar in goede en in slechte tijden en dat waardeer ik. Jullie zijn mij heel dierbaar. Daarnaast wil ik mijn zusje Joëlla en haar vriend Don bedanken. Jullie staan altijd voor ons klaar. Jullie zijn toppers en het is een feestje om jullie in de familie te hebben. Ik ben trots op jullie.

En dan mijn gezin. Lieve Pieter Jan, je hebt me gemotiveerd, gestimuleerd en aangemoedigd om mijn focus te bewaren. Jij hield mij regelmatig het einddoel voor ogen en had de volste vertrouwen in me, ook als ik dat even zelf niet had. Daarnaast heb je mij ook het een en ander bijgebracht wat betreft de digitale vaardigheden in Word en dit heeft veel tijd gescheeld. Het leven is veel leuker samen met jou en ik kan niet wachten wat de toekomst ons brengt. Als allerlaatste lieve Evan, jouw blijdschap en liefde maakt alles mooier. Op naar mooie nieuwe avonturen met elkaar.

Curriculum vitae

Daphne Bot was born on March 27th 1993 in Gorinchem, The Netherlands. After high school graduation (VWO) at the 'Willem De Zwijger College' she studied Nutrition and Dietetics at The Hague University of Applied Sciences from 2011 to 2015. After finishing her bachelor thesis named "Determining muscle mass and nutritional status in patients with end-stage liver disease by CT scans and traditional anthropometry" supervised by the Department of Dietetics at the Leiden University Medical Center, she started working as a clinical dietician in the same hospital from 2015 until now. Alongside her work as a dietician, she obtained her premaster's and master's degree in Health Sciences between 2015 and 2017 at the VU University in Amsterdam. After completing her master's thesis, she became part-time PhD candidate at the Department of Gastroenterology and Hepatology at the Leiden University Medical Center with the topic of interest 'body composition in patients with end-stage liver disease'. Her clinical work is focusing on clinical and outpatient dietetic care of children and patients with malnutrition, gastrointestinal and liver diseases, neuromuscular diseases and congenital cardiac diseases. Since 2022, Daphne is board member of the Dutch Network of Pediatric Dietitians. Since 2020 Daphne is together with Pieter Jan and they live together with their son Evan in Slidrecht, The Netherlands.